

ATHENS EXCHANGE

MEMBERS
SUPPORT &
NETWORK
MANAGEMENT

ATHEXGROUP

Οδηγός Σύσταξης Υπομνήματος

Περιεχόμενα

1	Γενικά	2
2	Δομή και περιεχόμενο Υπομνήματος	2
2.1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
2.2	ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΉ ΤΗΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΞΙΩΝ Η ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	2
3	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΟΜΗ	3
4	ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΓΙΑ ΙΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ	3
5	ΤΜΗΜΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ.....	5
6	ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	5
7	ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.....	6
8	ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ	6

1 Γενικά

Η διαδικασία έγκρισης Εκκαθαριστικών Μελών που έχει θεσπίσει η ΕΤ.ΕΚ. με βάση το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του, προβλέπει πρακτικά τα βήματα μέχρι την ενεργοποίηση κάθε υποψήφιου Εκκαθαριστικού Μέλους σε αυτήν.

Παράλληλα με την υποβολή της αίτησης Εκκαθαριστικού Μέλους για τη διαδικασίας έγκρισής του είναι η σύνταξη και υποβολή από κάθε υποψήφιο Μέλος ενός υπομνήματος υποψηφιότητας. Σκοπός του υπομνήματος αυτού είναι η απεικόνιση του τρόπου με τον οποίο η κάθε εταιρία προτίθεται να οργανωθεί και να προετοιμαστεί ώστε να ενεργοποιηθεί επιτυχώς ως Εκκαθαριστικό Μέλος της ΕΤ.ΕΚ. Επίσης, πρέπει να καταδεικνύεται η σε βάθος γνώση του Κανονισμού και των διαδικασιών Εκκαθάρισης και Διακανονισμού των Συναλλαγών από τα αρμόδια στελέχη των υποψηφίων εταιριών-Μελών.

Σκοπός του παρόντος κειμένου είναι να διευκολύνει και να καθοδηγήσει τα υποψήφια Μέλη, προτείνοντας μία δομή για το υπόμνημα και καταγράφοντας τα θέματα που πρέπει ένα υπόμνημα να καλύπτει. Ακολουθούν οι ενότητες του υπομνήματος, καθώς και κάποιες βασικές οργανωτικές αρχές που πρέπει να έχουν υπόψη τους οι εταιρίες κατά την προετοιμασία της εσωτερικής τους οργάνωσης.

2 Δομή και περιεχόμενο Υπομνήματος

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- ✓ Αναφορά της στρατηγικής και των ειδικότερων στόχων που έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της υποψήφιας εταιρίας σχετικά με τη δραστηριότητά της στο Σύστημα Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών μέσα στα πλαίσια των συνολικών επιχειρηματικών στόχων και των επιθυμητών συνολικών ορίων ανάληψης κινδύνων.
- ✓ Οργανωτική δομή της εταιρίας που να περιλαμβάνει τις δραστηριότητες που θα αναπτύξει στο Σύστημα Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών

2.2 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΞΙΩΝ Η ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

- ✓ Πελατειακή βάση της εταιρίας και αναμενόμενο ποσοστό ενεργοποίησης της πελατείας της στην Αγορά Αξιών και Παραγώγων.
- ✓ Αναμενόμενοι όγκοι συναλλαγών και χρονικός ορίζοντας πραγματοποίησής τους.
- ✓ Παραδοχές εσόδων – εξόδων, καθώς και ποσοτικές προβλέψεις πενταετίας από τη δραστηριοποίηση στην Αγορά Αξιών και Παραγώγων.

3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΔΟΜΗ

Συγκεκριμένα, μεταξύ άλλων, εκτός της γενικότερης λειτουργικής δομής του υποψήφιου Μέλους στην ενότητα αυτή πρέπει να αναφέρονται:

- ✓ Στελέχωση: Στοιχεία Πιστοποιημένων Εκκαθαριστών που θα απασχολεί η εταιρία για τη διεξαγωγή της εκκαθάρισης και του διακανονισμού των συναλλαγών
- ✓ Υλικοτεχνική υποδομή.
- ✓ Διαδικασία ανοίγματος λογαριασμών. Ενημερωτικό υλικό προς πελάτες. Συμβάσεις και άλλα έγγραφα.
- ✓ Περιγραφή του τρόπου οργάνωσης, των αρμοδιοτήτων και των διαδικασιών του Τμήματος Εκκαθάρισης.
- ✓ Διαδικασία για πράξεις πελατών που εκκαθαρίζουν με άλλο Μέλος. Γνώση των κανόνων συναλλαγών.
- ✓ Περιγραφή της διαδικασίας εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών. Δημιουργία εσωτερικού εγχειριδίου με τα πιο πάνω. Περιγραφή επικοινωνίας του τμήματος με τα τμήματα διαπραγμάτευσης, διαχείρισης κινδύνου και λογιστηρίου. Πρόνοια για αντικατάσταση ή προσωρινή αναπλήρωση του/των Πιστοποιημένου/νων Εκκαθαριστών.
- ✓ Παρακολούθηση και τροφοδότηση λογαριασμών των πελατών αλλά και της εταιρίας.

Σε περίπτωση που το υποψήφιο Μέλος προτίθεται να αναθέσει λειτουργίες εκκαθάρισης σχετιζόμενες με την ιδιότητα του Εκκαθαριστικού Μέλους σε πάροχο υπηρεσιών δυνάμει σύμβασης εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing) κατά τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, το υποψήφιο Μέλος οφείλει να καθορίσει στο υπόμνημα που καταθέτει προς την ΕΤ.ΕΚ. το είδος των ανατιθέμενων λειτουργιών ως και τον τρόπο κάλυψης των σχετικών υποχρεώσεων του σύμφωνα με τον Κανονισμό. Στην περίπτωση αυτή, το υποψήφιο Εκκαθαριστικό Μέλος οφείλει να καταθέσει στην ΕΤ.ΕΚ. τα εξής:

- ✓ Τη γνωστοποίηση που έχει διενεργήσει προς την Αρμόδια Αρχή ως προς την εξωτερική ανάθεση των παραπάνω λειτουργιών. Για την εξωτερική ανάθεση η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να μην έχει φέρει αντιρρήσεις. Το υποψήφιο μέλος οφείλει να βεβαιώνει τη μη ύπαρξη σχετικών αντιρρήσεων.
- ✓ Την πολιτική που θα εφαρμόζει για τη λειτουργία της εκκαθάρισης και της διαχείρισης κινδύνου με βάση την εξωτερική ανάθεση.
- ✓ Την αξιολόγηση κινδύνου (risk assessment) που έχει διενεργήσει σε σχέση με τους κινδύνους που αναλαμβάνει ως συνέπεια της εξωτερικής ανάθεσης και τον τρόπο κάλυψης των κινδύνων αυτών.

4 ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΓΙΑ ΙΔΙΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ

- ✓ Θέσπιση αρχών και στόχων από τη διοίκηση για τη διαπραγμάτευση για ίδιο λογαριασμό.

- ✓ Τρόπος καθορισμού εσωτερικών ορίων θέσης. Σύστημα διαχείρισης θέσεων και συστήματα για καθημερινή παρακολούθηση κερδών-ζημιών.
- ✓ Ίδια κεφάλαια και δυνατότητες χρηματοδότησης θέσεων
- ✓ Ίδια κεφάλαια, δυνατότητες χρηματοδότησης θέσεων και συνεργασίες για δανεισμό τίτλων.
- ✓ Πρόνοια για αντικατάσταση ή προσωρινή αναπλήρωση του/των Πιστοποιημένου/νων Διαπραγματευτή/νών.
- ✓ Γνώση των κανόνων γρήγορης αγοράς, των υποχρεώσεων των Ειδικών Διαπραγματευτών, καθώς και των προβλεπόμενων κυρώσεων, όπως περιγράφονται στον Κανονισμό.

Στα υπό 3 και 4 παραπάνω θα πρέπει να περιγράφονται με σαφήνεια, ακρίβεια και πληρότητα οι μηχανισμοί που ακολουθούνται από την εταιρία ιδίως για:

α) την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν από τη δραστηριοποίησή τους στις Αγορές του Χ.Α. και την εκπλήρωση των αντιστοίχων υποχρεώσεών τους,

β) τη διαρκή παρακολούθηση και εκπλήρωση των υποχρεώσεων των πελατών τους προς αυτά και αυτών προς τους πελάτες τους, ενδεικτικά ως προς την ακριβή εκτέλεση των πάσης φύσεως εντολών και παραγγελιών και την πλήρη και επαρκή πληροφόρηση των πελατών τους ως προς την εκτέλεση των εντολών τους,

γ) την αποτροπή της σύγκρουσης συμφερόντων, αφενός, μεταξύ αυτών και των πελατών τους, ιδίως όταν τα Μέλη διενεργούν συναλλαγές τόσο για λογαριασμό πελατών τους όσο και για ίδιο λογαριασμό, και, αφετέρου, μεταξύ διαφορετικών πελατών τους, ως και για τη διασφάλιση της εκτέλεσης των εντολών των πελατών τους με βάση τις αρχές της βέλτιστης εκτέλεσης,

δ) την παρακολούθηση της ομαλής εκκαθάρισης των συναλλαγών που διενεργούν και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν ως προς την εκκαθάριση των σχετικών συναλλαγών,

ε) την παρακολούθηση και τον έλεγχο των θέσεων ανοικτής πώλησης των πελατών τους για τον εντοπισμό και την έγκαιρη αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων στην εκκαθάριση,

στ) την αποτελεσματική παρακολούθηση, διαχείριση και εκπλήρωση, κατά περίπτωση, των υποχρεώσεών τους προς τις Αρμόδιες Αρχές, το Χ.Α. και τα πάσης φύσεως συστήματα και φορείς συναλλαγών και εκκαθάρισης που συνδέονται με τις Αγορές του Χ.Α.

5 ΤΜΗΜΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

- ✓ Στελέχωση (Ονόματα πιστοποιημένων και υπό πιστοποίηση στελεχών)
- ✓ Υλικοτεχνική υποδομή.
- ✓ Περιγραφή του τρόπου οργάνωσης, των αρμοδιοτήτων και των διαδικασιών του Τμήματος Εκκαθάρισης. Σύνοψη αναφορά στο ημερήσιο χρονοδιάγραμμα εργασιών.
- ✓ Διαδικασία και τρόπος αποτελεσματικής παρακολούθησης, διαχείρισης και εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της εταιρίας και των πελατών της που απορρέουν από την εκκαθάριση συναλλαγών. Περιγραφή επικοινωνίας του τμήματος με τα τμήματα λογιστηρίου και διαπραγμάτευσης.
- ✓ Παρακολούθηση και τροφοδότηση λογαριασμών των πελατών αλλά και της εταιρίας.

6 ΤΜΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στην ενότητα αυτή πρέπει να αναφέρονται οι ελεγκτικοί μηχανισμοί και διαδικασίες που καλύπτουν τη δραστηριότητα της εταιρίας και συντελούν στην ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία της. Να γίνει αναφορά σε καταγεγραμμένες διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου (εγχειρίδιο εσωτερικού ελέγχου) και στον τρόπο που η ανεξάρτητη αυτή υπηρεσία θα ελέγχει την πιστή εφαρμογή των διαδικασιών συναλλαγών, εκκαθάρισης και διακανονισμού των συναλλαγών.

Ενδεικτικά, να αναφερθούν οι διαδικασίες που αποσκοπούν στη:

- ✓ συνεπής παρακολούθηση της στρατηγικής που έχει τεθεί από την εταιρία.
- ✓ συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των τμημάτων, τη σωστή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών συναλλαγών και εκκαθάρισης, της πρόσβασης στελεχών της εταιρίας σε εμπιστευτικές πληροφορίες.
- ✓ συστηματική παρακολούθηση των κινδύνων που αναλαμβάνονται από το τμήμα διακανονισμού εκκαθάρισης.
- ✓ εξασφάλιση της πληρότητας και αξιοπιστίας των στοιχείων και πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης και την παραγωγή αξιόπιστων λογιστικών καταστάσεων,
- ✓ τακτικός έλεγχος των παραστατικών εκκαθάρισης και διακανονισμού.
- ✓ διαδικασίες που θα ακολουθούνται σε έκτακτες καταστάσεις και καταστάσεις ανάγκης, ύπαρξη σχεδίων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων, τα οποία θα είναι γνωστά στο προσωπικό και θα ελέγχονται τακτικά στην πράξη για την αποτελεσματικότητά τους.
- ✓ ύπαρξη ενδεικτικού προγράμματος ενός ημερήσιου ελέγχου.

7 ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Το τμήμα αυτό καλύπτει όλες τις δραστηριότητες και όλα τα είδη κινδύνων σε ατομική και σε ενοποιημένη βάση και θα ασχολείται με τον εντοπισμό, την ανάλυση, τη μέτρηση και την εισήγηση μέτρων και τακτικών για την άμεση αντιμετώπισή τους.

Να δοθούν πληροφορίες όσον αφορά στην οργανωτική της δομή, στη θέση της μονάδας διαχείρισης κινδύνων στο οργανόγραμμα και στις ιεραρχικές γραμμές αναφοράς.

- ✓ Στελέχωση.
- ✓ Περιγραφή αρμοδιοτήτων του τμήματος, καταγραφή καθηκόντων και μεθόδων καταγραφής και παρακολούθησης των διαφόρων κινδύνων. Ύπαρξη διαδικασιών για άμεση αναγνώριση των κινδύνων, ανάλυση, παρακολούθηση και αποτελεσματική αντιμετώπιση σε συνεχή βάση.
 - Πιστωτικοί κίνδυνοι: Διαδικασία επιλογής πελατών, αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας πελατών, θέσπιση ορίων ανά πελάτη, παρακολούθηση των ορίων.
 - Κίνδυνοι αγοράς: Όρια θέσης πελατών, όρια θέσης διαπραγματευτών, αναφορά σε συστήματα παρακολούθησης των κινδύνων.
- ✓ Διαδικασίες αναφοράς στη διοίκηση της εταιρίας.

8 ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

- ✓ Πρέπει να αναφερθεί ότι η εταιρία διαθέτει οργανωμένο και πλήρως μηχανογραφημένο λογιστήριο, με ικανοποιητική στελέχωση. Να αναφερθεί το όνομα του υπευθύνου του λογιστηρίου.
- ✓ Ο υπεύθυνος του λογιστηρίου έχει λάβει γνώση των σχετικών αποφάσεων της Ε.Κ. για την τήρηση βιβλίων και στοιχείων και βεβαιώνει ότι η εταιρία είναι προετοιμασμένη να τις εφαρμόσει.
- ✓ Περιγραφή των εφαρμοζομένων από την εταιρία μεθόδων λογιστικοποίησης και καταγραφής στα βιβλία και στοιχεία της εταιρίας των κερδών/ζημιών από συναλλαγές.